

Değerli okuyucu, Liberal Düşünce Dergisi 2020 yılının ilk sayısını Orta Doğu: Barış, Demokrasi ve Özgürlükler temalı özel dosya konusuyla ilgi ve beğeninize sunuyor.

Orta Doğu neresidir? Ünlü coğrafyacı Alfred Thayer Mahan, 1902'de yazdığı makalesinde Basra Körfezi ve etrafındaki bölgelere ilk defa Orta Doğu demişti. Bugün Suudi Arabistan, Mısır, İran ve Türkiye ile çevrilmiş olan alana Orta Doğu denilmiş olsa da esasında ifade, Afrika'nın büyük bir bölümü ile Hindistan ve Afganistan'a kadar uzanan daha geniş bir alanı çağrıştırıyor.

Bu bölgeler, uzun zamandır büyük siyasî sorunlarla boğuşuyor. 2003'te başlayan Irak'ın işgali sonrasında özellikle Irak, Suriye ve Yemen'deki savaşlarda milyonlarca insan öldü ve milyonlarcası da yaşadığı toprakları terk etmek zorunda kaldı. Bölgeyi gelecekte daha tehlikeli hale sokacak olan İsrail'in yayılmacı politikaları, Rusya'nın bölgede artan gücü ile siyasî istikrarı ve demokrasinin gelişimini engelleyen darbeler ve darbe teşebbüsleri, Orta Doğu'nun daha uzun bir süre huzura kavuşamayacağıнын sinyallerini veriyor.

Orta Doğu'ya barışın gelmesi için bölge ülkelerinde demokratik rejimlerin kurulması, temel insan hakları ve özgürlüklerin de gelişmesi gerekir. Ancak Orta Doğu ülkelerinde yakın zamanda bu dönüşümlerin yaşanması, özellikle Arap Baharı deneyiminin başarısızlıkla sonuçlanmasından sonra oldukça zor görünüyor. Bölge ülkeleri, iştah kabartan petrol yatakları ve dış müdahaleler yanında farklı birçok nedenden dolayı siyasî sorunlarını henüz çözebilecek durumda değiller.

Avrupa ülkeleri ve ABD, iki temel nedenden dolayı demokratik hareketleri desteklemeye yanaşmıyorlar: İlki İslami radikalleşme adını verdikleri toplumsal ve siyasî hareketlerden duydukları endişe; ikincisi ise otoriter Arap rejimlerini kendi menfaatlerine uygun politikalar uygulamaya kolaylıkla razı etmeleri. Bu iki gerekçe nedeniyle 2013 yılında Mısır'daki askerî darbe, Batı ülkelerinden açık veya örtük destek gördü. Bu ülkeler, bu gerekçelerle

Suriye'deki Baasçı rejiminin devrilmesine ve demokratik bir rejimin kurulmasına sıcak bakmıyorlar.

Liberal bir bakış açısının, Suriye ve tüm Orta Doğu için önereceği çözüm, demokrasi ve insan haklarını tesis etmektir. Bölgenin istikrarı ve barışı, uzun vadede tüm toplumların menfaatine olacaktır. Barış ve demokrasinin tesis edilmesi, radikal görüşlerin yerini ılımlı anlayışlara bırakmasını sağlayabilecektir. Uzun süren savaşlar ve göçler ise tam aksine sorunları daha da derinleştirirken radikalleşmeyi artıracak, otoriter rejimleri güçlendirecek; şiddetin yakın coğrafyadaki diğer ülkelere yayılmasına neden olacaktır.

Türkiye, kendini bekleyen bu akıbeti engellemek için sınırlarının ötesinde bir savaşa girmek zorunda kaldı. Öyle görünüyor ki Orta Doğu'daki gelişmeler, Türkiye ve bölge barışı için çok önemli. Bu nedenle Liberal Düşünce bu sayıda Orta Doğu'yla ilgili birçok makaleye yer veriyor. Orta Doğu'daki entelektüel yapı, siyasi kültür, terör hareketleri, terör finansmanı, mülteciler konularından devletlerin Orta Doğu politikalarına kadar bu sayıda birçok tema yer almaktadır. Ayrıca bu sayımızda dosya konumuzun dışında da yazılar var. Yararlı olması umuduyla.

Tüm özgürlük dostlarına en içten saygı ve muhabbetle.

Hasan Yücel Başdemir

Editör